

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph.D ve věci

žalobkyně a): L. D. V. Z. M.

žalobkyně b): nezl. E. M. G. Z.

žalobkyně c): nezl. I. A. G. Z.

všechny státní příslušnost X
všechny t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2020, č. j. OAM-618/ZA-ZA11-BA04-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 22. 6. 2020, č. j. OAM-618/ZA-ZA11-BA04-2019, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobkyním **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně a) a jejím prostřednictvím její nezletilé dcery (nar. 2015 a 2018) podaly žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2020, č. j. OAM-618/ZA-ZA11-BA04-2019 (dále též jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný neudělil žalobkyním mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobkyně a) (dále též jen „žalobkyně“) jménem svým a svých nezletilých dětí požádala o mezinárodní ochranu v ČR v červenci 2019. Následovala tak svého manžela, který o totéž požádal v květnu 2019. K žádosti uvedla, že nikdy nebyla členkou politické strany, nijak se neangažovala. V Evropě byla naposledy v roce 2013 na svatební cestě, dcery v EU nikdy nebyly. O mezinárodní ochranu požádala kvůli pronásledování a diskriminaci, také chce, aby děti žily v lepším prostředí a byly zdravé. V rámci pohovoru dne 12. 7. 2019 vypověděla, že pracuje v organizaci PDVSA, která se zabývá těžbou ropy. V rámci své pracovní činnosti pracovala s utajovanými dokumenty, podávala informace přímo vedení podniku. Tato organizace je extrémně zpolitizovaná a v tomto ohledu vyžadovala aktivní přístup zaměstnanců. Po odjezdu jejího manžela do ČR, odkud jí zaslal výpověď z PDVSA, žalobkyně tuto výpověď na podnik odnesla. Po několika dnech za ní přišli nějací lidé a ptali se na manžela. Chovali se agresivně a výhrůžně, ptali se na manžela, používali stejné věty jako tzv. *colectivos* („Vlastizrádce se trestá smrtí, musí zemřít“). Žalobkyni to vystrašilo, proto se odstěhovala ke své sestře a již do podniku nešla. Zažádala o předporodní mateřskou dovolenou, kterou dostala. Mateřská dovolená jí měla skončit 24. 7. 2019, poté měla v plánu podat výpověď. Svoji průkazku a žádost o propuštění nechala své sestře, která ji pak měla předat do podniku. Uvedla, že nemohla ukončit zaměstnání, dokud byla ve Venezuele, považuje se to totiž za vlastizradu. Lidé, kteří odešli z podniku, jsou pronásledováni kolektivy.
3. Žalobkyně rovněž uvedla, že v rámci kanceláře, kde pracovala, byla izolována. Nechtěla se totiž účastnit pochodů a být oblečená v červené košili. Této povinnosti se snažila pomocí různých výmluv zprostit. Rovněž neobdržela kartu CLAP na potraviny, neboť jí považovali za člověka v opozici. Nebyla totiž registrovanou členkou strany. Dostávala též více práce a nezvali jí na pracovní jednání.
4. Žalovaný neshledal obavy žalobkyně (a jejích nezletilých dcer) z pronásledování důvodnými. Žalobkyně ve vlasti nevyvíjela žádnou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byla pronásledována. V žádosti jasně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení a nikdy nebyla členkou strany. Důvodem jejího odchodu z vlasti byl podle žalovaného odchod jejího manžela, za nímž i s dětmi vycestovala. Žalobkyně nebyla nikdy zadržena či trestně stíhána, s tamními státními orgány a bezpečnostními složkami neměla problémy. Z vlasti odcestovala legálně, odjezd byl bezproblémový.
5. Neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný zdůvodnil tím, že žalobkyně si svojí žádostí pouze chtěla zlegalizovat pobyt na území ČR, a že azyl jí nemůže být udělen s ohledem na obecnou humanitární krizi ve Venezuele. Žalobkyně neuvedla relevantní důvody pronásledování. Obavy žalobkyně z pronásledování z důvodu podání výpovědi ze zaměstnání označil žalovaný za zcela nevěrohodná, subjektivní a bez jakékoliv

vypovídací hodnoty. Podání výpovědi z podniku není považováno za trestný čin, to žalobkyně sama připustila. Neexistuje pak žádná indicie, že by žalobkyně byla pronásledována ze strany *colectivos*. Nadto žalovaný zpochybnil, že návštěvou osob v září 2018 byly právě kolektivy. Poté již žalobkyni nikdo nekontaktoval. Žalovaný uvedl, že kolektivy nefungují plošně po celém území Venezuely, ale pouze v rámci ulic či bloků, žalobkyně se tedy může svých obav z kolektivů zbavit přestěhováním, jak to ostatně již učinila. Překážkou přestěhování není podle žalovaného nedostatek financí či skutečnost, že žalobkyni není známo, kam mohou kolektivy dosáhnout. Dále žalovaný uvedl, že žalobkyně se může obrátit o pomoc na příslušné orgány. Pokud žalobkyně svoji vlast opustila po cca 10 měsících od první a jediné návštěvy tzv. kolektivů, a to bez problémů, svědčí to o tom, že skutečným důvodem odchodu žalobkyně a) a jejích nezletilých dcer bylo subjektivní rozhodnutí opustit Venezuelu a přijet do ČR.

6. Tvrzení žalobkyně o diskriminaci v zaměstnání nelze podle žalovaného pod pojem pronásledování podřadit. Žalobkyně se většiny aktivit účastnila dobrovolně, dobrovolně též pracovala ve státním podniku, u jehož zaměstnanců se jistá loajalita ke státnímu režimu předpokládá. Svoji situaci žalobkyně až na jednu stížnost, která zůstala bez odpovědi, neřešila, v podniku nadále pracovala bez příkoří a s venezuelskými státními orgány či bezpečnostními složkami neměla žádné problémy. Co se týká potravinové karty CLAP, systém sociálních dávek je sice ve Venezuele zpolitizovaný, tento systém je však zároveň vázán na registraci osoby jako sociálně slabé; není tedy určen všem obyvatelům Venezuely či pouze členům politické strany. Žalobkyně neuváděla, že by trpěla nedostatkem potravin či byla v ekonomicky či sociálně znevýhodněném postavení.
7. K neudělení humanitárního azylu žalovaný konstatoval, že v případě žalobkyně a jejích nezletilých dcer neexistuje žádný důvod hodný zvláštního zřetele. Z informací o zemi původu sice plyne, že v zemi je hospodářská krize, se kterou souvisí problémy se zásobováním léků a potravin. Žalobkyně však neuvedla, že by se jí tato krize jakkoli dotkla. Je zdravá a netvrdila, že by trpěla nedostatkem jídla nebo že by její rodina měla ekonomické problémy. Vzhledem k tomu, že manželovi žalobkyně nebyla mezinárodní ochrana udělena, neexistují překážky, které by návratu žalobkyně do země původu bránily.
8. Neudělení doplňkové ochrany žalovaný podložil podobnými důvody jako neudělení azylu. S odkazem na informace o zemi původu dodal, že si uvědomuje současnou politickou krizi ve Venezuele. Zopakoval, že žalobkyně v minulosti žádné konkrétní problémy neměla ani nečelila jakékoli represi ze strany státu.

III. Obsah žaloby

9. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně jménem svým i jménem svých nezletilých dcer včasnou žalobu. Ve vztahu k § 12 a § 14a zákona o azylu považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nezákonné, neboť skutkový stav věci byl zjištěn nedostatečně a žalovaný z něj dovedl nesprávné závěry o neexistenci azylově relevantního nebezpečí v zemi původu žalobkyně.
10. Žalobkyně zopakovala důvody, pro které požádala o mezinárodní ochranu její manžel (řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o této žádosti bylo vedeno u krajského soudu pod sp. zn. 34 Az 21/2020) a uvedla, že i na ní byl vyvíjen tlak, aby se zúčastňovala politických prorežimních akcí. Žalobkyně nesouhlasila s tvrzeními žalovaného ohledně

jejích politických aktivit a motivů jejího odchodu z vlasti. Poukázala na své odmítání zúčastňovat se provládních aktivit a na ústrky, jimž musela kvůli tomu čelit, jakož i na přepadení ze strany *colectivos*. I odmítání vykonávat různé aktivity podle diktátu vládnoucího režimu lze podřadit pod uplatňování politických práv. Rozhodující je, zda daná forma aktivity vyvolala pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování. Z hlediska zastávání politických názorů podle § 12 písm. b) zákona o azylu navíc není podstatné, zda žadatel určité politické názory skutečně má, ale to, zda mu je původce pronásledování připisuje. Tvrzení žalovaného, že se žalobkyně pouze pokouší legalizovat svůj pobyt, je pouze jednostranným tvrzením žalovaného.

11. Vycestování žalobkyně by v důsledku aktuální bezpečnostní situace bylo rovněž v rozporu s mezinárodními závazky ČR, zejména právem na život, právem nebýt podroben špatnému zacházení a právem na soukromý a rodinný život. Veškeré dostupné zprávy o Venezuele, včetně těch, které shromáždil žalovaný, shodně potvrzují existenci hluboké humanitární krize. Dochází tam k bezprecedentnímu porušování lidských práv, včetně těch nederogovatelných, ekonomická a sociální práva jsou závažným způsobem porušována. Tyto zprávy dokládají, že návrat žalobkyně do Venezuely není možný a představoval by porušení zásady *non – refoulement*. Dokonce i Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky („UNHCR“) vyzval státy, aby nevracely Venezuelany do vlasti.
12. Ve Venezuele panuje vysoká kriminalita a její obyvatelé se dennodenně potýkají s nedostatkem potravin či základních léků. Je tam vysoká inflace. Bezpečnostní složky tvrdě potlačují jakýkoliv projev opozice. Situace se tam neustále zhoršuje. Je takřka notorií, že obyvatelé Venezuely jsou sužováni hladem, nejsou zde jinde běžně dostupné léky a vhodná lékařská péče. Uvedené problémy plynoucí z rozsáhlé humanitární krize jsou podle žalobkyně také důvodem, pro který jí a jejím dětem měl žalovaný udělit humanitární azyl. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je v části týkající se humanitárního azylu nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nedůsledně a nedostatečně posoudil humanitární krizi ve Venezuele ve vztahu k její osobě a jejím dvěma nezletilým dětem. Její návrat do Venezuely by s ohledem na celkové životní podmínky v zemi byl porušením čl. 2 a čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen „Úmluva“) a ve vztahu k jejím nezletilým dětem v rozporu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobkyně ničím nedoložila, že by podání výpovědi ze státního podniku bylo bráno jako vlastizrada a ze shromážděných materiálů tato skutečnost nevyplývá. Žaloba je v tomto ohledu vázána na azylový příběh manžela žalobkyně, nikoli žalobkyně samotné. Přepadení žalobkyně ze strany *colectivos* je v žalobě uměle vygradováno, nejednalo se o násilný vstup a jednalo se o ojedinělou zkušenost. Do státního podniku PDVSA žalobkyně vstoupila dobrovolně a pokud nesouhlasí s nynějším fungováním ve firmě, může podat výpověď.
14. Obecně špatná situace není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a to ani ve formě humanitárního azylu. Na něj není právní nárok a uděluje se pouze v případech hodných zvláštního zřetele. A to případ žalobkyně není. Sama neuváděla, že by na ní tamní situace jakkoli negativně dopadala.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“).
16. Žaloba je důvodná.
17. Nejprve se soud k námitce žalobkyně zabýval tím, zda žalovaný řádně posoudil, jestli žalobkyně byla v zemi původu pronásledována, resp. zda má odůvodněný strach z pronásledování, a to především s ohledem na aktivity svého manžela.
18. Krajský soud úvodem předesílá, že rozsudkem ze dne 3. 5. 2022, sp. zn. 34 Az 21/2020, zrušil rozhodnutí žalovaného vydané ve věci manžela žalobkyně. Dospěl totiž k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav ve vztahu k existenci přiměřené pravděpodobnosti pronásledování žalobce neúplně a jeho závěry o této klíčové otázce nemají dostatečnou oporu v podkladech obsažených ve správním spisu, nejsou dostatečně odůvodněné a jsou v rozporu s ustálenou judikaturou. S ohledem na provázanost azylového příběhu manžela žalobkyně a žalobkyně, resp. jejich nezletilých dětí, soud přistoupil také ke zrušení rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyním.

a. Pronásledování pro uplatňování politických práv nebo zastávání politických názorů

19. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, je-li a) pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování (mimo jiné) pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.
20. Pojem uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu je nutné vykládat v souladu s čl. 43 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), protože § 12 písm. a) zákona o azylu je promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67). Za kritérium pro rozlišení, zda určité jednání představuje uplatňování politických práv, nelze brát intenzitu či rozsah výkonu těchto práv, ani společenský dopad takového jednání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014 – 44). Podstatné je, zda daná forma aktivity vyvolala pronásledování. Pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, na rozdíl od písm. b), zároveň nestačí pouze hrozba budoucího pronásledování. Žadatel musí být pronásledován již v momentu, kdy opouští zemi původu.
21. Krajský soud je ve shodě s žalovaným v tom, že žalobkyně žádná politická práva ve Venezuele neuplatňovala. Z obsahu pohovoru neplyne, že by žalobkyně ve Venezuele realizovala své právo na svobodu projevu, právo petiční, shromažďovací, sdružovací, volební či jiné politické právo. Pojem „uplatňování“ přitom v sobě nezbytně zahrnuje vlastní aktivitu žadatele (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015-36, bod 14). Zároveň nelze tvrdit, že by žalobkyně byla před odjezdem z vlasti pronásledována. Incident, který popisovala (setkání s osobami, které za ní přišly domů, ptaly se na jejího manžela a vyhrožovaly mu smrtí) v ní sice mohly vyvolat strach, ale nejednalo se o závažné porušení jejích lidských práv. Svou intenzitou tyto problémy ani ve svém souhrnu nedosáhly takové úrovně, aby se jednalo o pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu (ani podle čl. 9 odst. 1 směrnice č. 2011/95/EU, dále jen „kvalifikační směrnice“).

22. Pokud však jde o posouzení přiměřené pravděpodobnosti budoucího pronásledování, napadené rozhodnutí stejně jako v případě manžela žalobkyně neobstojí. Pronásledování pro zastávání určitých politických práv a názorů podle § 12 písm. b) zákona o azylu může být i jednotlivec, kterému je určitý politický názor připisován původci pronásledování (čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice). Pojem politických názorů přitom zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotyčných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal [čl. 10 odst. 1 písm. e) kvalifikační směrnice]. Z kvalifikační směrnice tedy vyplývá, že žadatel o mezinárodní ochranu může být pronásledován za to, že nesouhlasí s určitými praktikami nebo postupy vládnoucí garnitury. Není tedy nezbytně nutné, aby žadatel projevoval svoje názory veřejně. Postačí, pokud původci pronásledování o nesouhlasu dotčeného žadatele s jejich praktikami či postupy ví, a z toho důvodu jej pronásledují, či dokonce by postačovalo, pokud by původci pronásledování žadateli o mezinárodní ochranu jeho přesvědčení pouze připisovali (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2020, č. j. 3 Azs 15/2020 – 84, srov. rozsudek téhož soudu 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67).
23. Dále je nutno uvést, že pro posouzení odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu není podstatné, zda žadatel již určitou formu pronásledování prožil v minulosti. Posuzuje se budoucí hrozba pronásledování, která sice může, ale nutně nemusí vycházet z minulého pronásledování (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33 nebo ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47). Při tomto hodnocení se uplatní důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82), tj. **že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.**
24. Tvrzení žalobkyně týkající se jejích obav z možného pronásledování z důvodu podání výpovědi z podniku PDVSA považoval žalovaný za nevěrohodná a zároveň subjektivní a neprokázaná. Je pravdou, že na rozdíl od svého manžela žalobkyně neuváděla, že by výpověď ze státního podniku skutečně podala. To však ještě neznamená, že by její tvrzení o pronásledování osob, jež z podniku odešly, byla nevěrohodná. Vzhledem k tomu, že žadatel o mezinárodní ochranu v mnoha případech z objektivních důvodů není schopen doložit či vyvrátit určité tvrzení přesvědčivým důkazem, individuální skutkové okolnosti vycházejí zpravidla toliko z jeho výpovědi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70 nebo ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 340/2018-68). Součástí zjišťování skutkových okolností je proto rovněž posouzení věrohodnosti tvrzení, na nichž stojí žádost o mezinárodní ochranu.
25. Jak shrnuje právní věta rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, „[z]ávěr správního orgánu o tom, že azylový příběh žadatele o mezinárodní ochranu či jeho část jsou nevěrohodné, je podmíněn důsledným přezkoumáním hodnověrnosti této výpovědi, na což by se měl zaměřit pohovor s žadatelem, a jeho výpověď by následně měla být řádně vyhodnocena dle obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti (věrohodnosti), jak jsou v podstatě shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice 2011/95/EU. Mezi tyto indikátory hodnověrnosti patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní a její plausibilita ve světle relevantních informací o zemi původu.“ Aby napadené rozhodnutí bylo ve vztahu k otázce věrohodnosti žadatele

prezkoumatelné, je nezbytné, aby žalovaný své závěry řádně odůvodnil konkrétními skutkovými zjištěními. Taková konkrétní skutková zjištění, jež by věrohodnost tvrzení žalobkyně zpochybňovala, v odůvodnění chybí.

26. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí lze vysledovat, že závěr o nevěrohodnosti obav žalobkyně z jejího pronásledování (v budoucnu) žalovaný vyvodil z toho, že žalobkyně své tvrzení o pronásledování osob, které samy podaly výpověď z podniku PDVSA, ničím nedoložila. Tvrzení žalobkyně koresponduje s tvrzením jejího manžela, jehož výpověď žalovaný nevěrohodnou neshledal. Pokud totéž tvrdí žalobkyně, která sama výpověď nepodala, není důvod takové tvrzení považovat za nevěrohodné, jakkoli se může ve vztahu k žalobkyni a) jevit irelevantní (právě proto, že sama výpověď nepodala). Taková irelevance je však pouze zdánlivá. Jak vyplývá ze zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva z července 2019, která je součástí správního spisu (kapitola III, písm. B, bod 38), součástí cíleného útlaču jsou útoky proti příbuzným politických protivníků. Zdokumentovány byly případy svévolného uvěznění příbuzných údajných politických protivníků, zejména příbuzných ženského pohlaví. *„Bez přístupu k právníkům jsou vyslýchány a dotazovány na místo, kde se nacházejí jejich příbuzní, a v některých případech je s nimi špatně zacházeno a jsou mučeny. Toto věznění je prováděno jako prostředek pro vyvíjení nátlaku na údajného uprchlíka, ale také jako trest. Příbuzní se také stávají terčem pohrůzek smrti a obětmi dalšího ubližování jejich rodinám, jsou sledováni, zastrašováni a šikanováni.“* I kdyby tedy žalobkyně sama svým jednáním zájem pronásledovatelů vzbudit nemusela, v postavení manželky pronásledované osoby by se takovým „objektem“ zájmu stát mohla.
27. Důvodem zrušení rozhodnutí žalovaného v případě manžela žalobkyně byla skutečnost, že nebyla věnována dostatečná pozornost otázce jeho budoucího možného pronásledování, a to zejména z důvodu, že ze zahraničí podal výpověď z pracovní pozice ve státním podniku PDVSA, na níž měl přístup k citlivým informacím, a že by právě z tohoto důvodu mohl být vnímán jako odpůrce režimu. Důsledné posouzení této otázky je s ohledem na zjištěné informace o zemi původu žalobkyně klíčové i pro posouzení její žádosti a žádosti jejích nezletilých dcer. Pokud by totiž v případě manžela žalobkyně bylo v dalším řízení vyhodnoceno, že po svém návratu do země původu bude s přiměřenou pravděpodobností čelit pronásledování, takový závěr by ovlivnil též posouzení žádosti žalobkyně a) a jejích nezletilých dětí. Proto bylo nutno rozhodnout o zrušení napadeného rozhodnutí.
28. Dále, pokud žalovaný uváděl, že žalobkyně nebyla pro tzv. kolektivy zájmovou osobou, nutno připomenout, že z důkazního standardu přiměřené pravděpodobnosti, který se uplatňuje při posuzování skutkového stavu, plyne, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které jsou stejně pravděpodobné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70). V tomto případě to znamená, že žalovaný nemůže pouze na základě subjektivního hodnocení skutkového stavu, aniž by se blíže zabýval postavením *colectivos* ve Venezuele vyloučit, že „návštěva“ rodiny manžela žalobkyně (ten byl již v tuto dobu mimo Venezuelu) byla motivována právě skutečností, že manžel žalobkyně podal v podniku výpověď, a že touto skupinou osob byli právě příslušníci *colectivos*.

29. Po tomto incidentu se žalobkyně odstěhovala ke své sestře, do bydliště se občas vracela pro nějaké věci, ale už jí nikdo nekontaktoval. Jakkoli se jednalo o jeden incident a návštěva těchto (neoznačených) osob měla toliko výhrůžný (nikoli násilný) charakter, je nutno zohlednit shromážděné informace o zemi původu. Z nich vyplývá, že *colectivos* jsou paramilitantní uskupení blízká vládě, neoficiálně úzce propojená s bezpečnostním aparátem (viz zprávu Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky o Venezuele ze září 2019). V takovém případě nejsou vůbec na místě úvahy, že by se žalobkyně mohla obrátit na příslušné orgány o pomoc, jak žalovaný uváděl. Rovněž návrh, že by svou situaci mohla žalobkyně řešit přestěhováním v rámci města či země, není za situace, kdy by měl být manžel žalobkyně pronásledován coby osoba, která režim (vládnoucí v celé zemi) nepodporuje, resp. je mu přisuzováno postavení oponenta režimu, akceptovatelný. Pokud totiž dle zpráv o zemi původu *colectivos* zpravidla operují v rámci určitých teritorií (bloků domů), územní působnost těchto uskupení v rámci Venezuely obecně omezena není (ze shromážděných zpráv nevyplývá opak).
30. Žalovaný k dostupnosti vnitřní ochrany odkázal na zprávu Spolkového úřadu pro uprchlíky, ze které plyne, že bezpečnostní aparát nelze obecně pokládat za zkorumpovaný či nejevící zájem o plnění svých úkolů. Stejná zpráva však v další větě uvádí, že „[v] *praxi však kriminalita, která se již vymkla kontrole, limituje možnosti normálního trestního stíhání, zvláště když se osoby porušující zákon těší ochraně. Vedle toho existují Colectivos, které fakticky operují mimo zákonný rámec.*“ Dále v této zprávě se ohledně státní policie lze dočíst, že každý z 23 spolkových států Venezuely má vlastní policii. Jejich vybavení, motivace a napojení na kriminální síť se značně liší v závislosti na regionu. Je nutné předpokládat, že často dochází ke spolupráci s lokálními *colectivos*. Z toho je zřejmé, že žalovaný pracuje se shromážděnými informacemi značně tendenčně a využívá pouze ty, které korespondují s jeho závěrem o nedůvodnosti žádosti žalobkyně. Takto ale postupoval nelze. Žalovaný má povinnost hodnotit zjištěný skutkový stav objektivně a musí přitom zohlednit nejenom informace svědčící v neprospěch, ale i ve prospěch žadatele.
31. Žalobkyni je rovněž nutno přisvědčit v tom, že prodlení s podáním žádosti o mezinárodní ochranu samo o sobě nesvědčí o nedůvodnosti obav z pronásledování či vážné újmy a není důkazem toho, že žadatel podal svou žádost pouze s cílem legalizace pobytu. To již léta potvrzuje judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49 nebo nověji rozsudek ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52). Jakkoli tento důvod nebyl pro rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu jediným a rozhodujícím, nutno i pro účely dalšího řízení připomenout, že pouze na prodlení s podáním žádosti nelze neúspěch azylové žádosti postavit.

b. Obecná bezpečnostní situace ve Venezuele

32. Námitka žalobkyně, podle které měl žalovaný k udělení mezinárodní ochrany přistoupit z důvodu celkově špatné bezpečnostní situace v zemi původu, je nedůvodná. Žalovaný ve vztahu k posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany nezpochybnil existenci politické a hospodářské krize ve Venezuele. Poukázal však na to, že žalobkyně v řízení neuvedla, že by se jí tato krize osobně jakýmkoliv způsobem dotkla. A v tom lze žalovanému přisvědčit.
33. Aby žadateli mohla být udělena doplňková ochrana, musí především tvrdit, že v jeho případě existují konkrétní důvody, pro které by mu po návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v některé z podob podle § 14a odst. 2 zákona o azylu.

34. Nebezpečí, kterým je všeobecně vystaveno obyvatelstvo jednotlivé země nebo jeho část, sama o sobě nepředstavují konkrétní ohrožení, jenž by mohlo být hodnoceno jako vážná újma (bod 35 preambule kvalifikační směrnice). I z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že obecně špatná situace v konkrétní zemi sama o sobě běžně nepostačí k porušení článku 3 Úmluvy. Muselo by jít o extrémní situaci obecného násilí (srov. rozsudek NA. proti Spojenému království, č. 25904/07, ze dne 17. 7. 2008, § 115). Ta bude obvykle existovat pouze v případě ozbrojeného konfliktu. Ve Venezuele ale ozbrojený konflikt neprobíhá.
35. Obecně neútesná humanitární situace ve Venezuele vyvolaná tamní hospodářskou a politickou krizí sice může být lidsky pochopitelným důvodem pro opuštění země, sama o sobě však není důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Obzvláště pokud žalobkyně v rámci pohovoru neuvedla jakýkoliv negativní důsledek této krize na její život. Na uvedeném nic nemění ani odkaz žalobkyně na stanovisko UNHCR k návratům do Venezuely. I pokud UNHCR státům doporučuje nenavracet občany Venezuely do vlasti, neznamena to, že by se všichni kvalifikovali pro udělení mezinárodní ochrany.
36. I v tomto případě je jisté nutné zohlednit Úmluvu o právech dítěte a v ní stanovený závazek zohlednit ve veškerém rozhodování, jež se přímo či nepřímo dotýká právě zájmů nezletilých dětí, tzv. nejlepší zájem dítěte. Je pravdou, že žalovaný tímto směrem své úvahy nezaměřil. Na druhou stranu, s ohledem na věk nezletilých dětí žalobkyně a s tím spojenou velmi úzkou závislost dětí na rodičích, je v nejlepší zájmu těchto dětí primárně zůstat se svými rodiči. Rodina na území České republiky před podáním žádosti nepobývala, nelze tedy hovořit o existenci úzkých kulturních, sociálních či jiných vazeb, jež by bylo nutno (s přihlédnutím k čl. 8 Úmluvy) zohlednit. Při neexistenci konkrétních individuálních okolností, které by mohly vést k závěru, že nucený návrat do země původu by ve vztahu k rodině žalobkyně (jejím nezletilým dětem) byl porušením mezinárodních závazků ve smyslu § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2022, čj. 5 Azs 70/2020-103), není humanitární krize, resp. celkově špatné životní podmínky v zemi, důvodem pro udělení doplňkové ochrany.

c. Humanitární azyl

37. Žalobkyně nedůvodně vznáší námitky také vůči neudělení humanitárního azylu. Humanitární azyl lze podle § 14 zákona o azylu udělit v případě hodném zvláštního zřetele. S žalobkyní sice lze obecně souhlasit, že humanitární katastrofa či neútesná humanitární situace v zemi původu by v určitých případech mohla být považována za takový důvod.
38. I ve vztahu k humanitárnímu azylu však platí, že při posuzování, zda se o případ hodný zvláštního zřetele jedná, žalovaný vychází zejména z tvrzení samotného žadatele. V tomto případě ovšem žalobkyně netvrdila žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné usuzovat, že by v jejím případě či v případě jejích dětí existoval důvod pro udělení humanitárního azylu. Neuváděla, že by hospodářská krize měla podstatnější dopady na její život nebo že se jí jakkoliv dotkl nedostatek léků či potravin. Pokud žalobkyně žalovanému vytýká obecnost a nedostatečnost posouzení této otázky, svoji situaci neindividualizovala. Skutečnost, že se jedná o rodinu s malými dětmi, takovou individualizaci bez dalšího nepředstavuje. Ani přesvědčení, že by se na území České republiky rodině žalobkyně žilo lépe, ještě není důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Jakkoli má totiž nejlepší zájem dítěte stěžejní význam, nemusí vždy převládnout nad konkurujícím

veřejným zájmem (tj. zájmem na kontrole migrace). Žalovanému proto nelze oprávněně vyčítat, že žalobkyním humanitární azyl neudělil.

VI. Závěr a náklady řízení

39. Z výše uvedených důvodů, soud žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
40. V dalším řízení bude povinností žalovaného v návaznosti na nové posouzení žádosti manžela žalobkyně a) řádně posoudit, zda žalobkyně splňují podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.
41. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byly ve věci úspěšné, za spisu však nevyplývá, že by jim nějaké náklady vznikly. Neúspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů řízení nemá.
42. Krajský soud nakonec považuje za vhodné poskytnout účastníkům řízení vysvětlení týkající se změny v obsazení soudu a z toho plynoucí skutečnosti, že ve věci nerozhodovala samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D., jak byli účastníci řízení poučeni v průběhu soudního řízení, nýbrž samosoudkyně Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph. D. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Brně č. 8 na rok 2021, která je dostupná též na www.justice.cz, totiž došlo s účinností od 1. 9. 2021 k zařazení naposled jmenované soudkyně do soudního oddělení 34 Az, do něhož je zařazena též samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D. Tato samosoudkyně je však t. č. dlouhodobě nepřítomná, a proto v této věci, která přišla na pořad jednání, rozhodovat nemohla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 3. května 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně